

**UCHWAŁA NR XLVIII/379/2023  
RADY GMINY CZERNIKOWO**

z dnia 22 marca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Czernikowo na lata 2023 -  
2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 40) w związku z art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.)

**uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Czernikowo lata 2023-2025 w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czernikowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

**Rafał Rutkowski**

Załącznik  
do Uchwały Nr XLVIII/379/2023  
Rady Gminy Czernikowo  
z dnia 22 marca 2023 r.

**GMINNY PROGRAM  
WSPIERANIA RODZINY  
DLA GMINY CZERNIKOWO  
NA LATA 2023 – 2025**



Czernikowo, 2023

## WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. W ogólnym przekonaniu w rodzinie powinna być zaspokajana potrzeba miłości i bezpieczeństwa, które stanowią punkt wyjścia dla innych wartości, niezbędnych dla prawidłowego rozwoju. Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka, to rodzina dostarcza pierwszych doświadczeń w relacji z najbliższymi, z innymi ludźmi oraz z otoczeniem. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie. Rodzina stanowi pierwsze i najważniejsze środowisko opiekuńczo - wychowawcze dziecka, jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka, a jego pomyślny rozwój jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby.

Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale również i tych negatywnych, które mają wpływ na funkcjonowanie rodziny. Przemiany kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób nieradzących sobie z problemami dnia codziennego, pojawiły się między innymi takie zjawiska jak brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ubóstwo, bezrobocie. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin, pojawiły się problemy wychowawcze, niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, uzależnienia, przemoc w rodzinie, poczucie osamotnienia, czy rozpad rodziny. Osłabione lub zerwane więzi rodzinne istotnie wpływają na strukturę rodziny i stosunki między jej członkami, zaburzają równowagę wewnątrzrodzinną i poczucie bezpieczeństwa domowników, a szczególnie dzieci. Niekorzystne sytuacje rodzinne zazwyczaj współwystępują ze sobą, dlatego też coraz więcej dzieci i rodzin wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania instytucji w przewyżczeniu występujących trudności.

Długoletnie trwanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy dołożyć wszelkich starań, aby dziecko jak najdłużej w niej pozostało. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawo do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności, w tym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych.

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz.447 ze zm.).

Zgodnie z ustawą, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wspieranie rodziny prowadzone jest w formie: pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej, które realizują te zadania we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań gminy między innymi należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny i ponoszenie kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej;

- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Organizacja skutecznego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz wsparcia, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin na terenie Gminy Czernikowo, jest zadaniem niezmiernie ważnym i priorytetowym.

W celu realizacji powyższych zadań, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opracowany został Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Czernikowo na lata 2023-2025. Opracowanie w/w programu poprzedzone było diagnozą środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych z jakimi borykają się rodziny w gminie Czernikowo. Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Czernikowo na lata 2023-2025 jest kontynuacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny realizowanego w Gminie Czernikowo w latach 2020 - 2022. Założeniem programu jest dalsza kompleksowa pomoc i wsparcie na rzecz rodzin z Gminy Czernikowo, w szczególności tym przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze, tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu tych rodzin poprzez prowadzenie skoordynowanych działań na rzecz wzmocnienia rodziny oraz zapewnienie bezpieczeństwa i wsparcia dziecku i rodzinie. Głównym celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz profilaktyka w zakresie działań na rzecz wzmocnienia rodziny.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, a najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

## **I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU**

Opracowanie Programu oraz jego wdrażanie będzie realizowane w oparciu o następujące przepisy prawne:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ( t.j. Dz. U. 2022 poz. 447 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ( t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

- Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1205);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 ze zm.).

## II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Diagnoza środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych z jakimi borykają się rodziny, w tym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych została opracowana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie (materiały własne i sprawozdania), dane Urzędy Gminy, a także informacje pozyskane od przedstawicieli oświaty, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowie, Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czernikowie, Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Toruńskiego.

### 1. Sytuacja demograficzna

Gmina Czernikowo zajmuje 170 km<sup>2</sup>, jest czwartą co do wielkości gminą Powiatu Toruńskiego. W jej skład wchodzi 17 sołectw. Na dzień 31 grudnia 2022 r. gminę zamieszkiwało 8827 osób, w tym 97 zameldowanych na pobyt czasowy. Stan ludności w gminie Czernikowo w latach 2020 - 2022 z podziałem na wiek i płeć przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Stan ludności w gminie Czernikowo w latach 2020-2022

WIEK	ROK					
	2020		2021		2022	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
<b>przedprodukcyjny</b>	942	962	971	982	930	975
<b>produkcyjny</b>	2824	2794	2845	2802	2860	2821
<b>poprodukcyjny</b>	684	731	633	648	618	623
<b>OGÓLEM</b>	<b>4450</b>	<b>4487</b>	<b>4449</b>	<b>4432</b>	<b>4408</b>	<b>4419</b>

Źródło: dane Urzędu Gminy w Czernikowie, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, iż w gminie przeważają mieszkańcy w wieku produkcyjnym (w roku 2022 stanowili 64% ogółu mieszkańców). Drugą pod względem liczebności grupą jest ludność w wieku przedprodukcyjnym, czyli dzieci i młodzież do 18 roku życia (22% ogółu mieszkańców). Najmniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (14% ogółu mieszkańców). Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wykazuje tendencje malejące.

## 2. Sytuacja społeczna

W roku 2022 systemem pomocy społecznej w gminie Czernikowo objęte były 424 rodziny, w których pozostawało 1069 osób. 43 % ogółu rodzin objętych pomocą społeczną stanowiły rodziny z dziećmi (182 rodziny). Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zdiagnozowano w 56 rodzinach, w tym 25% stanowiły rodziny wielodzietne i 70% rodziny niepełne. 61 rodzin korzystało z pomocy społecznej z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2020-2022 przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2020-2022

Powód	2020		2021		2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	186	511	165	433	155	417
Sieroctwo	0	0	0	0	1	12
Bezdomność	3	3	4	4	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	76	390	77	386	61	323
w tym wielodzietność	60	334	57	324	57	311
Bezrobocie	168	520	155	479	126	401
Niepełnosprawność	82	197	78	174	84	206
Długotrwała lub ciężka choroba	70	143	68	144	68	140
<b>Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego</b>	<b>80</b>	<b>315</b>	<b>70</b>	<b>280</b>	<b>56</b>	<b>216</b>
w tym rodziny niepełne	58	196	42	127	39	131
w tym rodziny wielodzietne	18	103	19	112	14	77
Przemoc w rodzinie	6	25	1	3	1	5
Alkoholizm	27	45	26	42	21	30
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1	4	4	1	1

Zdarzenie losowe	2	3	2	5	6	16
------------------	---	---	---	---	---	----

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie, opracowanie własne

Z powyższej tabeli wynika, że największymi problemami powodującymi trudną sytuację życiową rodzin w gminie Czernikowo jest ubóstwo i bezrobocie. W roku 2022 z powodu ubóstwa pomocą społeczną w różnych formach objętych było 155 rodzin, natomiast z powodu bezrobocia 126 rodzin. Przewodzącymi powodami korzystania z pomocy społecznej w 2022 były również: niepełnosprawność - 84 rodziny korzystające, długotrwała lub ciężka choroba - 68 rodzin korzystających, potrzeba ochrony macierzyństwa - 61 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - 56 rodzin. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej często występowało kilka powodów kwalifikujących rodzinę do uzyskania pomocy społecznej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób bezrobotnych na terenie gminy Czernikowo.

Tabela 3. Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Czernikowo w latach 2020-2022 – stan na dzień 31 grudnia

ROK	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku
2020	482	96
2021	447	65
2022	357	62

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Toruńskiego

Z powyższej tabeli wynika, że liczba osób bezrobotnych w gminie Czernikowo maleje.

Z danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Toruńskiego wynika, że wśród bezrobotnych na terenie Gminy Czernikowo przeważają bezrobotne kobiety. W 2022 r. było 237 bezrobotnych kobiet, co stanowiło 66% ogółu bezrobotnych, w 2021 roku było 275 bezrobotnych kobiet, co stanowiło 62% ogółu bezrobotnych, natomiast w 2020 roku było 293 kobiety, co stanowiło 61 % ogółu bezrobotnych .

Tabela 4. Zarejestrowani bezrobotni wg miast i gmin w powiecie toruńskim w latach 2020-2022 (stan na dzień 31 grudnia).

Wyszczególnienie	Ilość osób bezrobotnych					
	2020		2021		2022	
	Ogółem	Udział % do ogółu bezrobotnych	Ogółem	Udział % do ogółu bezrobotnych	Ogółem	Udział % do ogółu bezrobotnych
Miasto Chełmża	789	21%	635	19%	541	18%
Gmina Chełmża	364	10%	310	9%	271	9%
<b>Gmina Czernikowo</b>	<b>482</b>	13%	<b>447</b>	<b>13%</b>	<b>357</b>	<b>12%</b>
Gmina Lubicz	579	15%	551	16%	492	17%
Gmina Łubianka	193	5%	164	5%	145	5%



Gmina Łysomice	273	7%	231	7%	200	7%
Gmina Obrowo	566	15%	526	15%	448	15%
Gmina Wielka Nieszawka	131	3%	133	4%	114	4%
Gmina Zławieś Wielka	410	11%	423	12%	370	13%
Razem	3787	100%	3420	100%	2938	100%
Zamieszkali na wsi	2998	79%	2785	81%	2397	82%

*Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Toruńskiego, opracowanie własne*

Z powyższych danych wynika, że problem bezrobocia w gminie Czernikowo jest na średnim poziomie w stosunku do innych miejscowości powiatu toruńskiego.

### 3. Organizacja wspierania rodziny.

Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny realizują szereg zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej i Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, których celem jest dbanie o rodzinę jako naturalne środowisko wychowawcze. Na bieżąco monitorują sytuację rodzin z terenu Gminy, szczególnie uwzględniając rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W razie potrzeby pomagają w rozwiązywaniu wszelkich sytuacji kryzysowych tak, aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować, a dziecko pozostawać w rodzinie biologicznej. Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności życiowe. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia, w tym finansowego.

Poniższa tabela prezentuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminie Czernikowo w latach 2020- 2022.

Tabela 5. Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny w latach 2020-2022

ROK	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem
2020	13	38
2021	15	44
2022	13	34

*Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie, opracowanie własne*

Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba jego pracy z rodziną i wsparcia ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zdarza się, że mimo udzielanego szerokiego interdyscyplinarnego wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodzina nie podejmuje współpracy i działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa oraz prawidłowego wychowania i rozwoju, a wówczas podejmowane są decyzje o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie wynika, iż w roku 2020 w pieczy zastępczej przebywało 24 dzieci z terenu gminy Czernikowo (w tym 10 dzieci w rodzinach spokrewnionych). W 2020 roku Gmina Czernikowo pokryła koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 103.343,02 zł. W roku 2021 w pieczy zastępczej przebywało 26 dzieci z terenu gminy Czernikowo (w tym 10 dzieci w rodzinach spokrewnionych). Jedno dziecko trafiło do adopcji. Gmina pokryła koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 197.350,61 zł. W roku 2022 w pieczy zastępczej przebywało 27 dzieci z terenu gminy Czernikowo (w tym 10 w rodzinach spokrewnionych). 1 dziecko powróciło do rodziny biologicznej z powodu usamodzielnienia, 2 dzieci trafiło do adopcji. Gmina Czernikowo w 2022 roku pokryła koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 311.489,25 zł.

Utrudnieniem w realizacji zadania jakim jest powrót dziecka do rodziny biologicznej jest brak współpracy rodzin w zakresie przezwycięzania problemów i trudności z jakimi przyszło się im zmierzyć. W rodzinach dysfunkcyjnych, które nie wyrażają chęci współpracy ze służbami, nie udaje się zazwyczaj uzyskać poprawy funkcjonowania tych rodzin i dzieci nie mają możliwości powrotu do rodziców.

Jednymi z przyczyn zaburzających prawidłowe funkcjonowanie rodzin jest problem uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Procedura „Niebieskie Karty” to skoordynowany system pomocy dla osób, które doznają przemocy domowej. Jest pomocą w zapewnieniu rodzinie bezpieczeństwa, wsparcia w rozwiązaniu trudnej sytuacji (nie tylko tej związanej z przemocą, ale np. materialnej, zawodowej, mieszkaniowej), a także poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, medycznego, rodzinnego. Pomoc ta obejmuje również monitoring sytuacji w

rodzinie sprawdzającej stan bezpieczeństwa oraz podejmowanie działań mających na celu zmianę zachowania sprawcy, poczynając od uświadomienia mu konsekwencji stosowania przemocy.

Do przewodniczącej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czernikowie w 2020 roku wpłynęło 39 Niebieskich Kart, w roku 2021 – 20 Niebieskich Kart, w roku 2022 – 17 Niebieskich Kart. Łącznie w 2020 roku prowadzono 52 procedury „Niebieskie Karty”, w 2021 roku prowadzono 29 procedur „Niebieskie Karty”, a w 2022 roku prowadzono 27 procedur „Niebieskie Karty”. Dzięki działalności grup roboczych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i zmiany zachowań sprawców przemocy w rodzinie w roku 2020 zakończono 43 procedury „Niebieskie Karty”, w roku 2021 – 19 procedur „Niebieskie Karty”, w roku 2022 – 22 procedury „Niebieskie Karty”. Wszystkie zakończenia procedur wynikały z ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin oraz osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2020-2022.

Tabela 6. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w Gminie Czernikowo w latach 2020-2022

<b>Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w Gminie Czernikowo w latach 2020-2022</b>			
<b>Rok</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
<b>Liczba</b>	43	23	21

*Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czernikowie, opracowanie własne*

Domniemuje się, że problem przemocy w rodzinie występuje u większej liczby rodzin, jednakże nie jest zgłaszany do odpowiednich instytucji pomocowych. Osoby krzywdzone często boją się i wstydzą mówić o problemie przemocy w ich rodzinie.

Z osobami i rodzinami uwikłanymi w problem przemocy w rodzinie pracują powoływane przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny grupy robocze. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób objętych pomocą grup roboczych.

Tabela 7. Liczba osób objętych pomocą grup roboczych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2020-2022

<b>ROK</b>	<b>Liczba osób ogółem</b>	<b>Liczba kobiet</b>	<b>Liczba mężczyzn</b>	<b>Liczba dzieci</b>
<b>2020</b>	131	45	40	46
<b>2021</b>	80	25	26	29
<b>2022</b>	66	21	21	24

*Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czernikowie, opracowanie własne*

Sprawami związanymi z rozwiązywaniem problemów uzależnień, motywowaniem do podjęcia działań naprawczych, kierowaniem do sądu spraw związanych ze zobowiązaniem do podjęcia leczenia uzależnienia jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowie, w ramach której działa Zespół Motywujący do spraw podjęcia leczenia odwykowego. Zespół Motywujący przeprowadził rozmowy motywujące i wspierające z 30 osobami, w tym 20 osobami z problemem alkoholowym oraz 10 osobami współuzależnionymi. W ramach wsparcia osób dotkniętych uzależnieniami, przemocą w rodzinie oraz problemami opiekuńczo-wychowawczymi w gminie Czernikowo prowadzony jest Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych i Dotkniętych Przemocą w Rodzinie. W ramach w/w punktu poradnictwo i wsparcie prowadzi dwóch psychologów oraz terapeuta ds. uzależnień i współuzależnień. Poradnictwo psychologiczne świadczone jest 4 razy w miesiącu, poradnictwo terapeutyczne odbywa się 1 raz w tygodniu. Ze wsparcia psychologicznego w Punkcie Konsultacyjnym w 2022 roku skorzystało 35 rodzin, a w nich 50 osób, w tym 24 dzieci. Terapeuta ds. uzależnień w 2022 roku udzielił 160 porad dla 40 osób uzależnionych, 24 porad dla 10 osób - członków rodzin osób z problemem alkoholowym ( w tym współuzależnionych), 22 porad dla 11 osób stosujących przemoc w rodzinie, 8 porad dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych u dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej, dlatego tak ważny jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W celu poprawienia sytuacji materialnej rodzin z dziećmi świadczona jest pomoc w ramach ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o ustaleniu i wypłacaniu zasiłków dla opiekunów, o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy społecznej.

Poniższa tabela obrazuje formy udzielanych świadczeń i liczbę rodzin z nich korzystających.

Tabela 8. Formy udzielanych świadczeń i liczba rodzin z nich korzystających w latach 2020-2022

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin		
		2020	2021	2022
1.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	343	302	234
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „becikowe”	51	64	44

3.	„Za życiem”	0	1	0
4.	Zasiłek dla opiekuna	9	8	3
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	12	6	6
6.	Świadczenie pielęgnacyjne	62	83	87
7.	Zasiłki pielęgnacyjne	165	168	172
8.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	57	46	35
9.	Zasiłki okresowe	155	146	135
10.	Zasiłki celowe (w tym zasiłki na zakup posiłku lub żywności).	230	227	159

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie, opracowanie własne

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023, rodziny oraz dzieci z rodzin, które spełniają kryteria wskazane w w/w ustawie i programie, korzystają z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności, a dzieci z nieodpłatnych posiłków w szkole (w formie jednego dania gorącego). W 2022 roku z posiłku w szkole skorzystało 228 uczniów, którym wydano łącznie 29 267 posiłków.

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.) w celu wyrównywania szans edukacyjnych i rozwojowych uczniom z rodzin o niskich dochodach (kwalifikujących do uzyskania pomocy społecznej) udzielane jest wsparcie w formie stypendium szkolnego. Udzielanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa.

Poniżej tabela przedstawiająca liczbę uczniów korzystających ze stypendium szkolnego w latach 2020 – 2022.

Tabela 9. Stypendia szkolne w gminie Czernikowo w latach 2020-2022

LP.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci		
		2020	2021	2022
1.	Stypendia szkolne	169	149	164

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie, opracowanie własne

W 2020 roku świadczona była pomoc w ramach programu „Dobry Start”. Na terenie gminy Czernikowo z pomocy skorzystało 1293 dzieci, a wypłacona kwota wynosiła 387.900 zł. Od roku szkolnego 2021/2022 świadczenie (tzw. 300+) przyznaje i wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W latach 2020-2022 wypłacane było świadczenie wychowawcze (tzw. 500+). W 2020 roku wypłacona kwota wyniosła 10.391.505,68 zł, w roku 2021 kwota wypłacona wyniosła 10.506.859,83 zł,

zaś w roku 2022 kwota wypłacona to 4.464.792,85 zł. Od 1 stycznia 2022 roku ZUS przejął realizację w/w zadania, zaczął przyjmować wnioski na nowy okres zasiłkowy 2022/2023 i podjął wypłatę przyznanych przez siebie świadczeń. Gmina kontynuowała wypłaty przyznanych wcześniej świadczeń wychowawczych 500+ do końca okresu na jaki zostały przez gminę przyznane, czyli do dnia 31.05.2022 r.

### III. Cele programu

Cel główny programu:

**Wspieranie rodzin przeżywających trudności w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz profilaktyka w zakresie działań na rzecz wzmocnienia rodziny.**

**Cele szczegółowe:**

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących problemów i kryzysów;
2. Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym we właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci;
3. Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej;
4. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie;
5. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi;
6. Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z dziećmi w celu poprawy jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

### IV. Realizacja programu

Działania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
<b>Cele szczegółowe:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących problemów i kryzysów .</b></li> <li>• <b>Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym w właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci.</b></li> <li>• <b>Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.</b></li> <li>• <b>Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.</b></li> </ul>				
Monitoring sytuacji rodzin przeżywających trudności oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2023 - 2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. Przyczyny udzielania pomocy.	Środki własne, środki zewnętrzne
Praca socjalna polegająca	2023 - 2025	Gminny Ośrodek	Liczba rodzin	Środki własne,

na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.		Pomocy Społecznej w Czernikowie.	objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej.	środki zewnętrzne
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia asystenta rodziny.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, Sąd Rodzinny i Nietletnich.	Liczba rodzin, którym przydzielono wsparcie asystenta rodziny.	Środki własne, środki zewnętrzne
Pomoc i wsparcie rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Liczba w/w rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym pracy socjalnej.	Środki własne, środki zewnętrzne
Zapewnienie rodzinom dostępności do poradnictwa specjalistycznego.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Czernikowie, PCPR w Toruniu.	Liczba osób objętych wsparciem w formie poradnictwa.	środki własne, środki zewnętrzne
Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.	2023-2025	Placówki oświaty, Stowarzyszenia działające na rzecz dzieci i rodziny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w programach i zorganizowanych zajęciach.	Środki własne, środki zewnętrzne
Doskonalenie kadry w zakresie specjalistycznej pomocy dziecku i rodzinie (szkolenia, warsztaty, kursy).	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, placówki oświaty.	Liczba szkoleń, kursów, warsztatów.	Środki własne, środki zewnętrzne
<b>Cel szczegółowy:</b>				
<ul style="list-style-type: none"> <li><b>Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.</b></li> </ul>				
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi, zagrożonym problemem ubóstwa.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, Urząd Gminy w Czernikowie.	Liczba i formy udzielonej pomocy. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.	Środki własne, środki zewnętrzne
Objęcie dzieci pomocą w formie dożywiania w szkołach i w domu.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, Urząd Gminy w Czernikowie.	Liczba dzieci korzystających z posiłków.	Środki własne, środki zewnętrzne

Pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, Urząd Gminy w Czernikowie.	Liczba dzieci, którym przekazano stypendia i zasiłki szkolne.	Środki własne, środki zewnętrzne
Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, Urząd Gminy w Czernikowie.	Liczba dzieci objętych wsparciem	Środki własne, środki zewnętrzne
Zapewnienie pomocy finansowej w formie zasiłków rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, Urząd Gminy w Czernikowie.	Liczba dzieci, na które przyznano zasiłki i świadczenia.	Środki zewnętrzne
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, Urząd Gminy w Czernikowie.	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.	Środki własne, środki zewnętrzne
<b>Cel szczegółowy:</b>				
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z dziećmi w celu poprawy jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.</b></li> </ul>				
Rozpoznanie sytuacji rodzin przeżywającej trudności.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, placówki oświatowe, placówki opieki zdrowotnej, Sąd i kuratorzy sądowi, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba rodzin przeżywających trudności. Liczba rozmów i spotkań przedstawicieli instytucji realizujących działania.	Środki własne, środki zewnętrzne
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, placówki opieki zdrowotnej i oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dobrzejewicach.	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.	Środki własne, środki zewnętrzne
Kierowanie osób uzależnionych do terapeuty, psychologa, na leczenie odwykowe.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja.	Liczba osób, które zostały skierowane, podjęły terapię, skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa.	Środki własne, środki zewnętrzne



Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Policja.	Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”.	Środki własne, środki zewnętrzne
Koordinacja działań i współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny w celu wypracowania działań profilaktycznych.	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, kuratorzy sądowi, pedagodzy, Policja, członkowie GKRPA, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.	Liczba rozmów i spotkań przedstawicieli instytucji realizujących działania, liczba podjętych działań.	Środki własne, środki zewnętrzne
Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą	2023-2025	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dobrzejewicach, Placówki opieki zdrowotnej, GKRPA w Czernikowie.	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych. Ilość godzin nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego. Ilość rodzin korzystających z profesjonalnej pomocy.	Środki własne, środki zewnętrzne

## V. REALIZATORZY PROGRAMU.

Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Czernikowo winny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Głównym realizatorem i koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie realizujący go przy współpracy z:

- Urzędem Gminy w Czernikowie;
- Placówkami oświaty z terenu Gminy Czernikowo;
- Placówkami Służby Zdrowia;
- Posterunkiem Policji w Dobrzejewicach;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowie;
- Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Sądem Rejonowym w Lipnie i Kuratorami Sądowymi;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu;
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Dobrzejewicach;
- Organizacjami pozarządowymi.

## **VI. ADRESACI PROGRAMU.**

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Czernikowo wychowujące dzieci i przeżywające trudności, w tym w sferze opiekuńczo-wychowawczej, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do domu rodzinnego. Odbiorcami programu są również rodziny, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W szczególności Program jest skierowany do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo,
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych,
- rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostatkiem społecznym.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo.

### **Rezultaty Programu**

W wyniku realizacji działań Programu przewidywane jest osiągnięcie następujących rezultatów

- podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy dziecku i rodzinie,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny,
- przeciwdziałanie kryzysom w rodzinie,
- zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej
- reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny,
- konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji.

## **VII. Finansowanie**

Finansowanie 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Czernikowo na lata 2023 – 2025 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Czernikowo, dotacji z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

## **VIII. Monitoring i ewaluacja**

Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Czernikowo na lata 2023 - 2025 prowadzony będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie. Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie czasu ich realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu. Gromadzone informacje pozwolą na ocenę postępów, ocenę zaangażowania

jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań, porównanie zgodności osiągniętych rezultatów z przyjętymi celami, wskażą dalsze potrzeby i ewentualne kierunki zmian w Programie.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz w jakim stopniu zrealizowano cele Programu.

Celem ewaluacji jest:

- doskonalenie podejmowanych działań w ramach programu,
- informacje o efektach wdrażania programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z realizacją programu,
- wzrost jakości programu,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie programu wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i jej efektami.

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym programie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie w terminie do 31 marca każdego roku, sporządzi sprawozdanie z wykonania w poprzednim roku zadań z zakresu wspierania rodziny i przedłoży Radzie Gminy w Czernikowie. Program podlegał będzie ewaluacji w zależności od potrzeb.

## **Podsumowanie**

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Czernikowo na lata 2023 - 2025 jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Czernikowo oraz w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej, dlatego tak ważny jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin i poprawy jakości ich życia. Rezultaty realizacji Programu w dużej mierze zależą będą od współpracy instytucji zajmujących się wspieraniem dziecka i rodziny, skoordynowanych działań, a także od sytuacji finansowej gminy i wysokości pozyskanych środków.

## **Uzasadnienie**

do uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Czernikowo na lata 2023 - 2025

Konieczność opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Czernikowo na lata 2023 – 2025 wynika bezpośrednio z art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym gmina zobowiązana jest do opracowania i realizacji trzyletnich programów wspierania rodziny.

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Czernikowo na lata 2023 – 2025 jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz profilaktyka w zakresie działań na rzecz wzmocnienia rodziny. Program wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin i dzieci w tych rodzinach oraz zwiększyć pomoc i wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały przez Radę Gminy jest zasadne.